

**Hvordan AI vil forme fremtidens offentlige sektor
- fremtidsscenarier for AI, fællesskab og
mennesker**

v/ Steen Svendsen, fremtidsforsker

Public Futures

Kontakt
ss@publicfutures.dk

“Så snart man trak kunstfuglen op,
kunne den synge et af de stykker,
den virkelige fugl sang, og så gik
halen op og ned og glinsede af sølv
og guld.”

*Uddrag fra Nattergalen,
H.C. Andersen*

Gennem 2024/2025 forstudie, desk research og workshops sammen med 50+ forskere inden for AI og andre områder, chefer og medarbejdere fra Odense og Aarhus Kommune og regioner, politikere, organisationer, erhvervsliv m.v.

Kunstig intelligens (AI)

- Als transformerende potentiale for samfund og mennesker
- Magtfulde interesser
- Store udfordringer med retssikkerhed, hallucinationer, bias og miljøpåvirkning
- Vilde perspektiver - ild, medicin, industrialisering, hybrider, hype.
- Og ambitioner for det offentlige.. øge kvaliteten og frigøre ressourcer, 30.000 årsværk mod 2035.

Scenarier

- Scenarier er forskellige, kvalificerede helhedsbilleder / fremtidsfortællinger af mulige og sandsynlige fremtider
- Beskrivelser af samspil mellem teknologi og tidsånd/holdninger, politik, økonomi, kerneopgaver, roller m.v. Og personaer
- Tilsammen udspænder scenarierne et udfaldsrum, et mulighedsrum.

**At bruge
fremtidsscenarier som
afsæt for refleksion og
samtale om, hvad vi vil
med AI som offentlige
myndighed, fællesskab
og mennesker**

AARHUS
KOMMUNE

ODENSE
KOMMUNE

Med støtte fra

TrygFonden

Public Futures

"Der er meget på spil", deltager på ws #1

"AI som teknologi kan sammenlignes med medicinen", Thomas Hildebrandt, professor, KU

"Der er noget fremkaldervæske over AI. AI fremkalder spørgsmål, vi ikke har stillet i hundrede år. Hvad er mennesket? Hvad er intelligens?", Pia Lauritzen, filosof

"Danmark er verdensmester i tillid", Gert Svendsen, professor

BEHOV ER
STABILE
KOMMUNERNE
BESTÅR

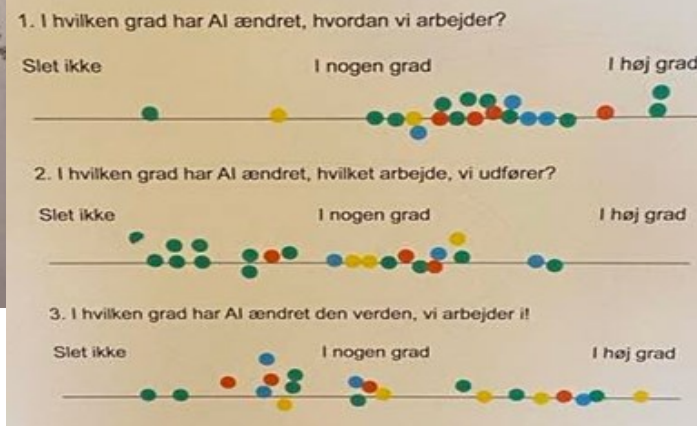
VI KAN
IKKE ERSTATTE
MENNESKELIG
INTELLIGENS

Er vi lykkedes med
at skabe bedre liv?

"19 sekunders grønt lys case. Teknologi er politik", Kasper Hedegård Schiølin, forsker (AU)

"Fremtiden er hybrid", Thomas Hildebrandt, professor, KU

Har vi et valg?
Hvem vil være
dummere?

Om scenariemetoden

- Op gennem 1970erne vandt scenarier indpas i forbindelse med strategi- og politikudvikling, og bruges i dag overalt.
- Scenarier udfolder forskellige og gerne lige sandsynlige helhedsbilleder i et fremtidsperspektiver. Det er ikke forudsigelser eller prognoser.
- Scenarier er ikke rigtige eller forkerte perspektiver, men mere eller mindre mulige, relevante, anvendelige, inspirerende perspektiver.
- ”Lokomotiv og vogne”. Fremhæver man ét scenarie, som lokomotiv, der primært driver udviklingen, betragtes de øvrige som vigtige ”vogne” eller i kombination med valgte scenarie.
- År 2030 som retning snarere end destination. ”Kommune” og offentlig myndighed
- De efterfølgende scenarier er eksplorative scenarier, der opstiller mulige og sandsynlige fremtider. Til forskel fra normative scenarier, der opstiller ønskelige fremtider.

Wild cards

“Den mest overraskende fremtid er den uden overraskelser”

Jim Dator, professor og leder af Hawaii Research Center for Futures Studies

Scenarieakser

Hvad er det dominerende sigte med
anvendelse af AI?

Effektivitet

Transformation

Vil anvendelsen af AI primært blive set
som et redskab, der kan øge
effektiviteten af aktiviteter i forlængelse
af de eksisterende opgaver?

Vil anvendelsen af AI primært blive set som
en drivkraft i en udvikling, der mere funda-
mentalt forandrer kommunens virke og
rolle?

Hvordan drives og organiseres udviklingen i
anvendelse af AI?

**Fælles, samlet,
offentligt ledet**

**Individuelt, fragmenteret,
markeds- og teknologidrevet**

Vil udviklingen være drevet af en form for
overordnet styring – fællesoffentlige
strategier, politikker, AI-lovgivning,
regulering...?

Vil udviklingen være drevet af marked
og teknologi, erhvervsudvikling,
individuelle valg, græsrod og
debatter?

Hvordan: Organisering

Fælles, samlet,
offentligt ledet

Hvad: Sigte

Effektivitet ←

→ Transformation

Individuelt, fragmenteret,
markeds- og teknologidrevet

Hvordan: Organisering

Fælles, samlet,
offentligt ledet

Scenarie #1
Aistrup

Scenarie #3
Smart velfærd

Hvad:
Sigte

Effektivitet

Transformation

Scenarie #2
Tech drive

Scenarie #4
Meningsmarked

Individuelt, fragmenteret,
markeds- og teknologidrevet

Scenarie #1
Aistrup

- AI er én af mange dagsordener, mange redskaber.
- Fokus er dog på effektivitet, stabilitet, sikkerhed og varetagelse af det offentliges kerneopgaver uden de store eksperimenter.
- Nogle kritikere mener, at det offentlige halter efter udviklingen. De fleste borgere har dog tillid til, at kommunen vil det bedste, og accepterer, at den ikke kan det hele.

Fælles, samlet,
offentligt ledet

Scenarie #3
Smart velfærd

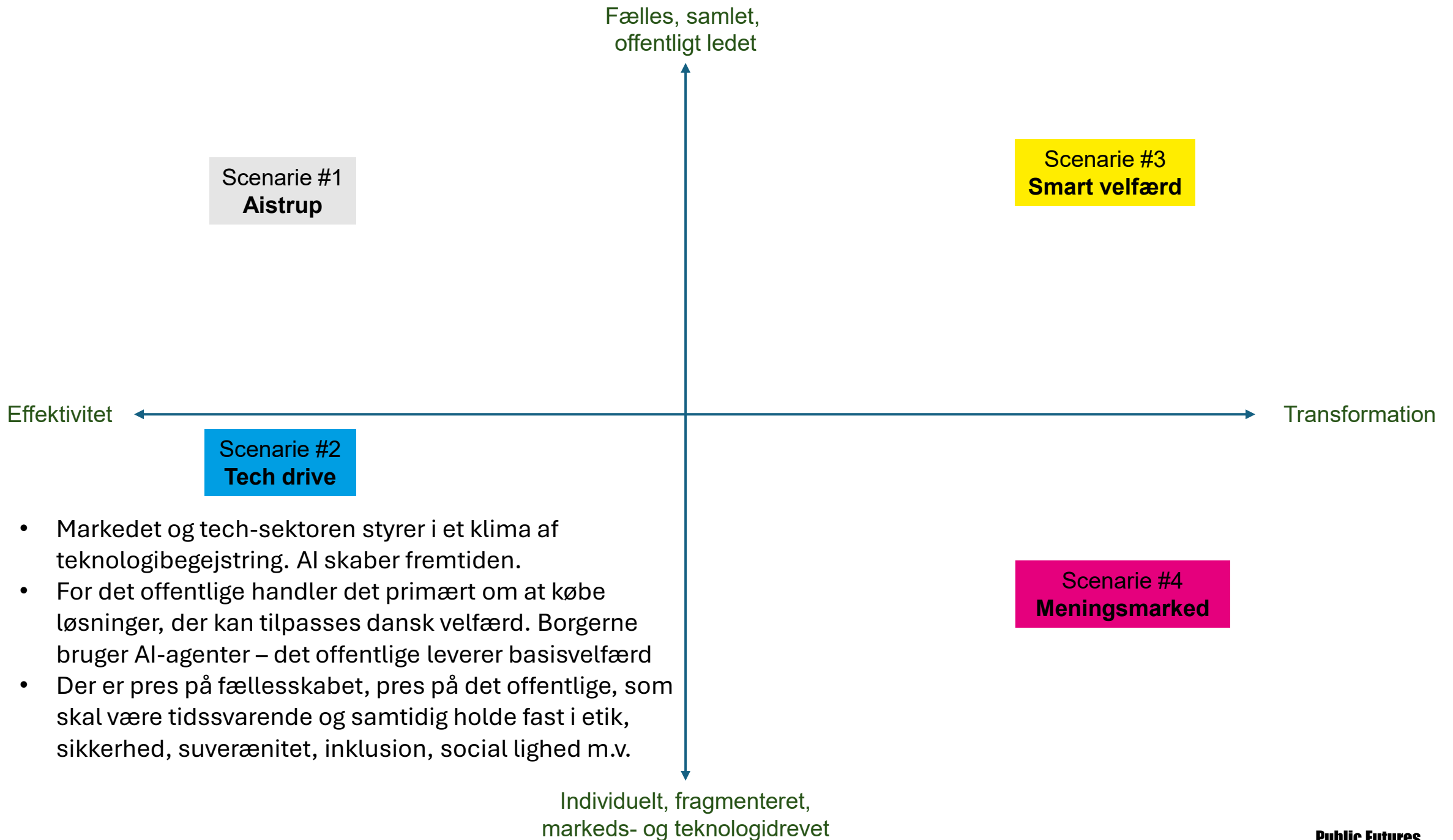
Effektivitet

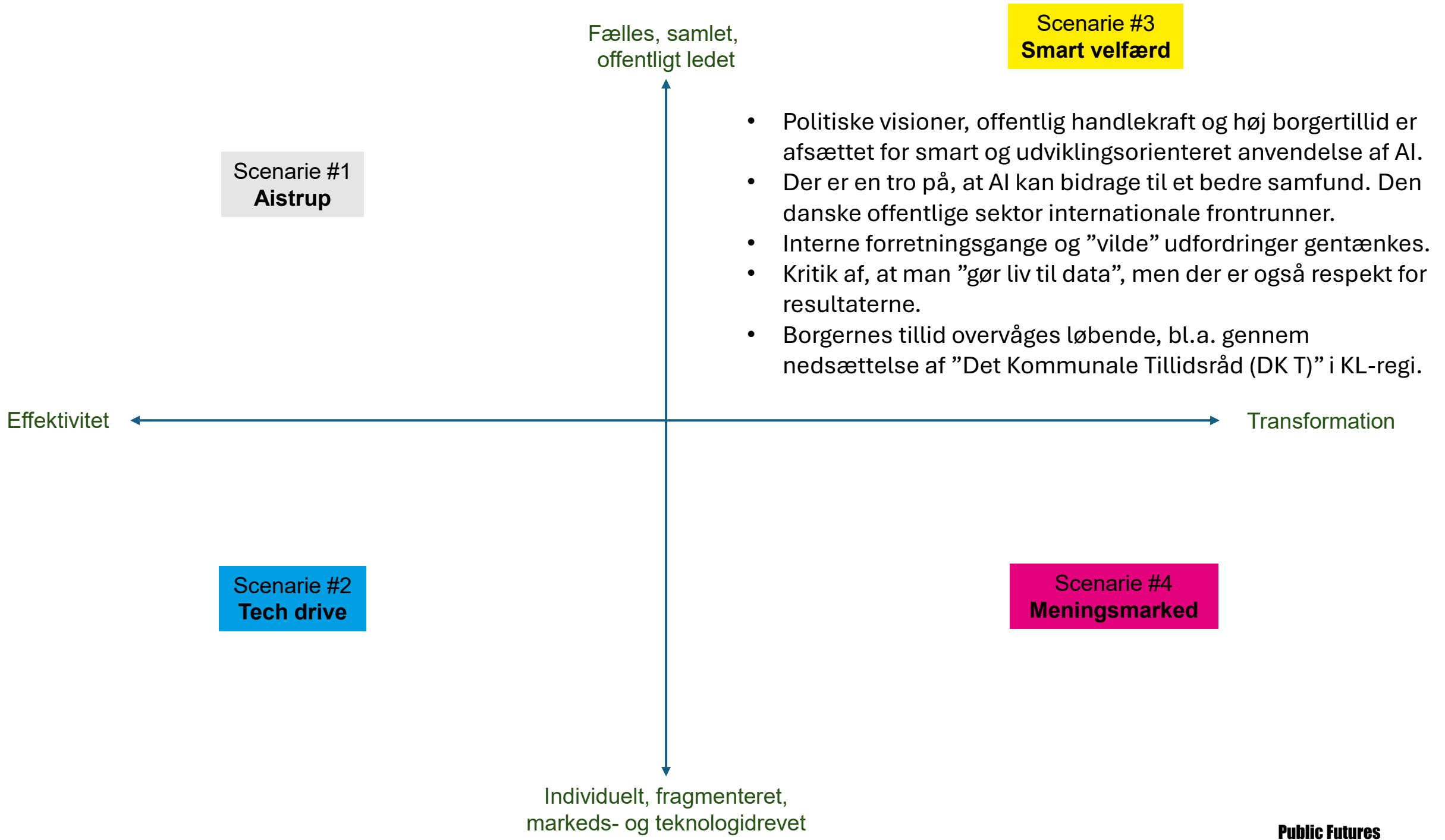
Transformation

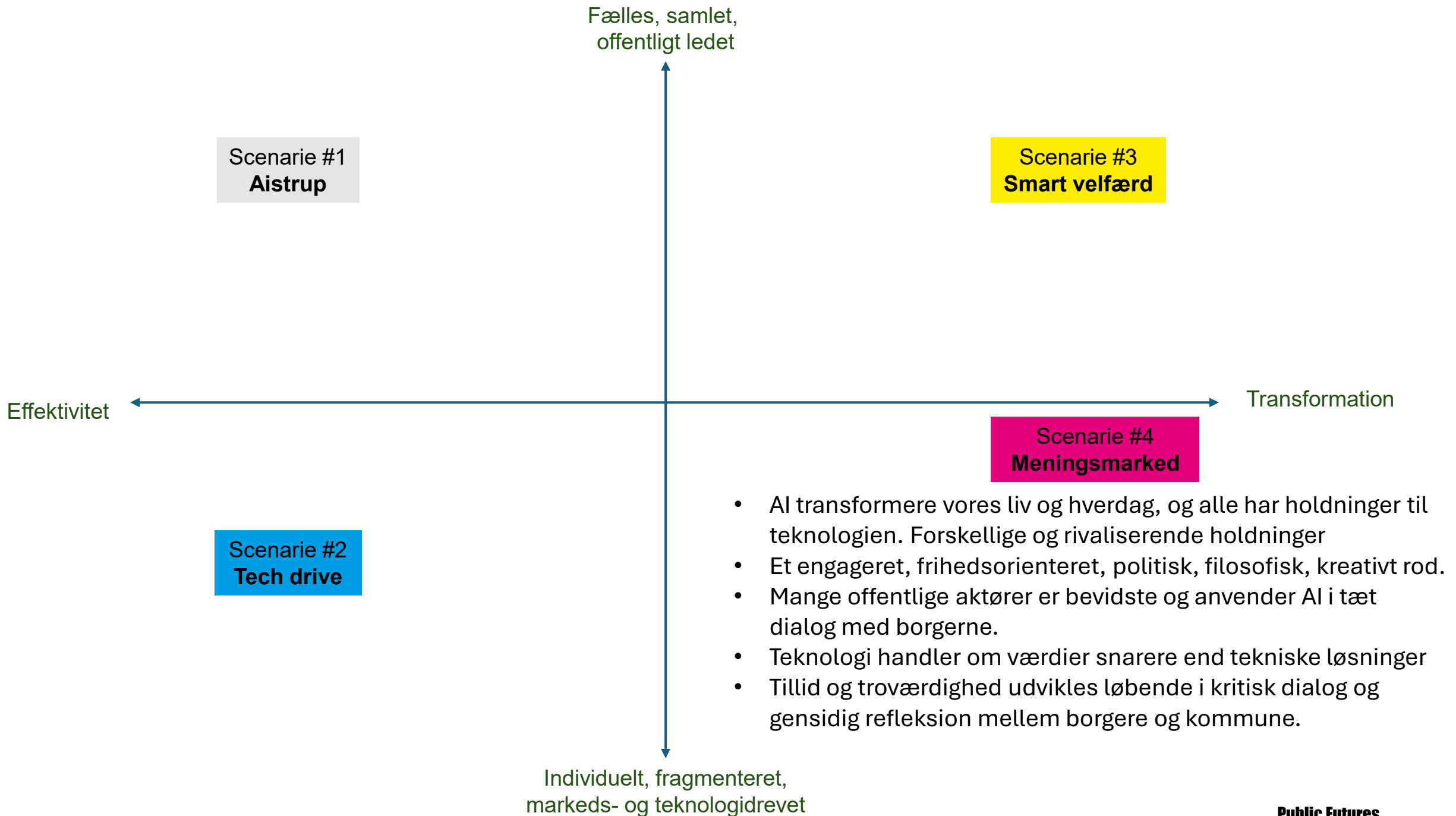
Scenarie #2
Tech drive

Scenarie #4
Meningsmarked

Individuelt, fragmenteret,
markeds- og teknologidrevet

Scenarie #1
Aistrup

- AI er én af mange dagsordener, mange redskaber.
- Fokus er dog på effektivitet, stabilitet, sikkerhed og varetagelse af det offentliges kerneopgaver uden de store eksperimenter.
- Nogle kritikere mener, at det offentlige halter efter udviklingen. De fleste borgere har dog tillid til, at kommunen vil det bedste, og accepterer, at den ikke kan det hele.

Fælles, samlet,
offentligt ledet

Scenarie #3
Smart velfærd

- Politiske visioner, offentlig handlekraft og høj borgertillid er afsættet for smart og udviklingsorienteret anvendelse af AI.
- Der er en tro på, at AI kan bidrage til et bedre samfund. Den danske offentlige sektor internationale frontrunner.
- Interne forretningsgange og "vilde" udfordringer gentænkes.
- Kritik af, at man "gør liv til data", men der er også respekt for resultaterne.
- Borgernes tillid overvåges løbende, bl.a. gennem nedsættelse af "Det Kommunale Tillidsråd (DK T)" i KL-regi.

Effektivitet

Scenarie #2
Tech drive

- Markedet og tech-sektoren styrer i et klima af teknologibegejstring. AI skaber fremtiden.
- For det offentlige handler det primært om at købe løsninger, der kan tilpasses dansk velfærd. Borgerne bruger AI-agenter – det offentlige leverer basisvelfærd
- Der er pres på fællesskabet, pres på det offentlige, som skal være tidssvarende og samtidig holde fast i etik, sikkerhed, suverænitet, inklusion, social lighed m.v.

Transformation

Scenarie #4
Meningsmarked

- AI transformere vores liv og hverdag, og alle har holdninger til teknologien. Forskellige og rivaliserende holdninger
- Et engageret, frihedsorienteret, politisk, filosofisk, kreativt rod.
- Mange offentlige aktører er bevidste og anvender AI i tæt dialog med borgerne.
- Teknologi handler om værdier snarere end tekniske løsninger
- Tillid og troværdighed udvikles løbende i kritisk dialog og gensidig refleksion mellem borgere og kommune.

Individuelt, fragmenteret,
markeds- og teknologidrevet

Public Futures

Scenarier skal bruges

- Fremtidsorientering og mulighed for at forme fremtiden
- Fælles referenceramme
- Refleksion, samtaler, stillingtagen
- Politikudvikling
- Strategitest, strategiudvikling

Ledelsesfokus

Kommunens ledere skal på kursus, hvor de skal arbejde med ledelseskompetencer i forhold til kommunens tilgang og anvendelse af digitalisering/AI. Hvad mener I, skal være de helt afgørende ledelsestemaer på kurset?

Medarbejderperspektiv

På et netop overstået stormøde i kommunen har I - en gruppe af front- og stabsmedarbejdere - fået beskrevet kommunens tilgang til og anvendelse af AI/digitalisering. Nu sidder I og taler om, hvad det egentlig betyder for jer. Hvad er mulighederne og udfordringerne for jer som medarbejder?

Hvad kan I gøre for mig?

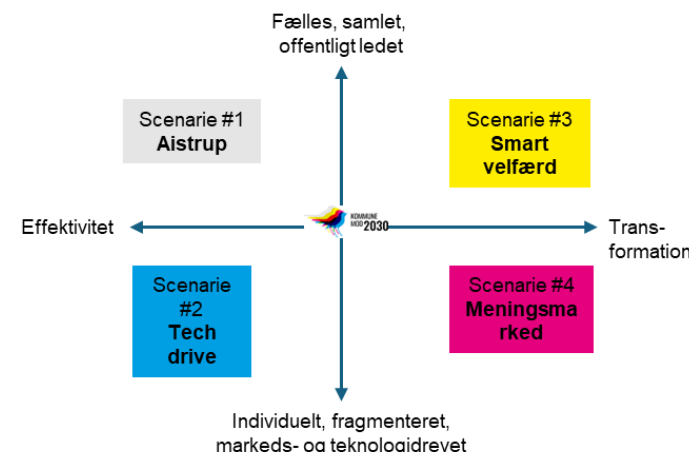
Emil Bertelsen er en frisk dreng på 13, som slås med ADHD og ordblindhed. Han har gennem længere tid haft svært ved at deltage i sin almindelige skoleklasse. Emma Frandsen er jobsøgende kvinde på 48 år. Hun har været arbejdsløs i et godt stykke tid. Hvilke muligheder og udfordringer kan kommunens tilgang til og anvendelse af AI/digitalisering give Emil og Emma?

Tillidsgruppen

Kommunen har etableret en såkaldt Tillidsgruppe, der bl.a. omfatter en kommunal leder, en politiker, en borger, en forsker m.fl. Tillidsgruppen skal komme med forslag til kommunalbestyrelsen vedr. initiativer til/refleksioner over, hvordan kommunen kan bevare og styrke borgernes tillid til kommunens tilgang til og anvendelse af AI.

Forvaltningers afgørende dagsordener set i forhold til de fire scenarier

Stormøder for borgere på Odense og Aarhus Rådhus

Hvilket scenarie mener du,
er det mest *sandsynlige*
scenarie 2030+?

Scenarie #1
Aistrup

Scenarie #3
Smart velfærd

Scenarie #2
Tech drive

Scenarie #4
Meningsmarked

Hvordan:
Organisering

Fælles, samlet,
offentligt ledet

Hvad:
Sigte

Effektivitet

KOMMUNE
MOD 2030

Transformation

Individuelt, fragmenteret,
markeds- og teknologidrevet

Hvilket scenarie mener du, er det mest *ønskelige* scenarie 2030+?

Scenarie #1
Aistrup

Scenarie #3
Smart velfærd

Scenarie #2
Tech drive

Scenarie #4
Meningsmarked

Hvordan:
Organisering

Fælles, samlet,
offentligt ledet

Hvad:
Sigte

Effektivitet

KOMMUNE
MOD 2030

Transformation

Individuelt, fragmenteret,
markeds- og teknologidrevet

Hvilket scenarie kommer **tættest**
på dine bekymringer og din frygt
for AI i en offentlig kontekst
2030+?

Hvordan: Organisering

Fælles, samlet,
offentligt ledet

Scenarie #1
Aistrup

Scenarie #3
Smart velfærd

Hvad: Sigte

Effektivitet

KOMMUNE
MOD 2030

Transformation

Scenarie #2
Tech drive

Scenarie #4
Meningsmarked

Individuelt, fragmenteret,
markeds- og teknologidrevet

Hvilket scenarie kommer tættest på **den forståelse af fremtiden, der præger dit arbejde og din organisation** i dag?

Hvad:
Sigte

Effektivitet

Scenarie #1
Aistrup

Scenarie #2
Tech drive

Hvordan:
Organisering

Fælles, samlet,
offentligt ledet

KOMMUNE
MOD 2030

Scenarie #3
Smart velfærd

Scenarie #4
Meningsmarked

Transformation

Individuelt, fragmenteret,
markeds- og teknologidrevet